

2016-05-03

เอชไอวี (Hiv)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย สิทธิต่าง ๆ และกฎข้อปฏิบัติตนของผู้ป่วย เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อโดยเจ้าหน้าที่แพทย์ควบคุมโรคติดต่อ

เหตุใดท่านจึงได้รับข้อมูลฉบับนี้

เนื่องจากท่านได้รับเชื้อหรือสงสัยว่าได้รับเชื้อเอชไอวี เอกสารฉบับนี้เป็นข้อมูลซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเอชไอวี วิธีการที่จะสามารถรักษาและสิ่งที่ท่านจำเป็นต้องปฏิบัติ

เอชไอวี คืออะไร

เอชไอวีเป็นเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งที่มีผลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย

ปัจจุบันมียาซึ่งหากผู้ป่วยรับประทานยาถูกวิธีจะช่วยลดปริมาณเชื้อไวรัสในร่างกาย

และอาจทำให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีสามารถมีชีวิตที่ยาวนานและมีชีวิตที่ดีงาม

ถ้าหากรับประทานยาถูกวิธีจะทำให้มีความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีสู่ผู้อื่นในระดับต่ำมาก

การติดเชื้อเอชไอวีไม่สามารถรักษาให้หายได้แม้ว่าจะได้รับการรักษาจนได้ผลเป็นอย่างดีก็ยังมีเชื้อไวรัสหลงเหลืออยู่ในร่างกาย

ถ้าผู้ติดเชื้อไม่เข้ารับการรักษาจะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายอ่อนแอลงหลังจากระยะเวลาหนึ่งและอาจทำให้มีการติดเชื้อฉวยโอกาสหรืออาจกลายเป็นมะเร็งได้ ซึ่งระยะต่อมาเรียกว่า เอดส์ ในปัจจุบันผู้ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าสู่ระยะเอดส์เลย

เชื้อเอชไอวีติดต่ออย่างไร

ผู้ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่จะได้รับเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้อุปกรณ์ป้องกัน เพศสัมพันธ์ทางช่องคลอดหรือทางทวารหนัก

และบางครั้งเพศสัมพันธ์ทางปาก เลือดที่มีเชื้อเอชไอวีจะติดต่อได้ง่ายมาก

และเชื้อเอชไอวีสามารถแพร่จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งผ่านการถ่ายเลือด เข็มฉีดยาหรือผู้ที่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน

นอกจากนี้ยังมีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อหากเลือดที่มีเชื้อเอชไอวีสัมผัสกับเยื่อเมือกในตา จมูก ปาก หรือแผลบนผิวหนัง

การรักษาเอชไอวีที่ได้ผลดีจะช่วยลดการติดเชื้อได้เป็นอย่างมากแต่ไม่ได้ลดความเสี่ยงทั้งหมดในการติดเชื้อ

เชื้อเอชไอวีอาจแพร่จากแม่สู่ลูกได้ในระหว่างตั้งครรภ์ ระหว่างคลอดและให้นมลูก

ถ้ารู้ว่าแม่ติดเชื้อเอชไอวีก็จะสามารถหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่เด็กจะติดเชื้อเอชไอวีได้เกือบทั้งหมดด้วยการรักษาและงดเว้นการให้นมแม่

เชื้อเอชไอวีจะไม่ติดต่อเมื่อใด

เชื้อเอชไอวีจะไม่ติดต่อผ่านการกอด จูบ หรือลูบไล้ และจะไม่ติดต่อผ่านทางน้ำตา ปัสสาวะ อุจจาระ

อาเจียนหรือน้ำมูกที่ไม่มีเลือดปนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้เลือดบนผิวหนังที่ไม่มีแผลก็ไม่เสี่ยงที่จะติดเชื้อ

สิทธิต่าง ๆ

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ การตรวจ การพบแพทย์และการรักษาเอชไอวีจะไม่เสียค่าใช้จ่าย

นอกจากนี้ท่านยังมีสิทธิรับความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตทางสังคมซึ่งอาจจะเป็นในการปรับตัวต่อการรับมือกับโรคนี้

แพทย์ของท่านจะนำคำแนะนำถึงวิธีที่ท่านสามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้แพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น

ท่านจะไม่ได้รับการปฏิบัติต่อยกเว้นแต่เดิมอันเนื่องจากท่านมีเชื้อเอชไอวี ผู้ป่วยเอชไอวีได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ ด้านการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากทุพพลภาพ

การประกอบอาชีพ

โดยปกติแล้วการติดเชื้อเอชไอวีจะไม่เป็นข้อกีดกันในการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ

การตั้งครรภ์และการให้นมแม่

ท่านสามารถขอรับความช่วยเหลือเพื่อให้ท่านหรือคู่ของท่านตั้งครรภ์โดยมีความเสี่ยงต่ำสุดที่จะแพร่เชื้อให้แก่ลูกและคู่ของท่าน

ผู้หญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีห้ามให้นมลูก

เด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี

2016-05-03

พ่อแม่/ผู้ปกครองและเด็กจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมการติดต่อจากแพทย์ผู้ให้การรักษาโดยค่อย ๆ ปรับให้เหมาะสมกับวัย
เด็กที่ติดเชื้อเอชไอวีจะมีวิถีชีวิตต่าง ๆ ในการรับบริการดูแลและการศึกษาเหมือนกับเด็กอื่น ๆ ทั่วไป

แต่อาจมีความต้องการพิเศษบางประการที่ต้องคำนึงถึง

แพทย์ผู้ให้การรักษาหรือแพทย์ควบคุมโรคติดต่อสามารถให้ข้อมูลแก่โรงเรียนอนุบาลได้ก็ต่อเมื่อพ่อแม่/ผู้ปกครองให้ความยินยอม
เมื่อเด็กเริ่มเข้าโรงเรียนจะมีการแจ้งให้แผนกสุขภาพ/พยาบาลประจำโรงเรียนทราบ

ดูยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางช่องคลอด ทางทวารหนักและเพศสัมพันธ์ทางปาก

ดูยางอนามัยเป็นอุปกรณ์ป้องกันเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ดี โดยจะต้องสวมใส่ดูยางไว้ตลอดเวลาที่มีเพศสัมพันธ์
สันนิษฐานได้ว่าดูยางอนามัยสำหรับช่องคลอดหรือดูยางอนามัยสตรีก็ใช้ได้ผลเหมือนกัน แต่วิธีนี้ยังไม่ได้ประเมินทางวิทยาศาสตร์
แม้จะปรับการรักษาจนได้ผลดีแล้วก็ยังจำเป็นต้องใช้ดูยางอนามัยต่อไปเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักและช่องคลอด
เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่เชื้อเอชไอวีให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การรักษาด้วยยาต้าน

ถ้าเกิดท่านได้แพร่เชื้อสู่บุคคลอื่นจากการสัมผัสทางเพศซึ่งดูยางอนามัยไม่สามารถป้องกันได้ จากการสัมผัสเลือดของท่านหรือจากกรณีอื่น ๆ
จะสามารถให้ยาต้านเพื่อป้องกันที่เรียกว่า การป้องกันการติดเชื้อหลังการสัมผัสหรือเพ็พ (PEP) ซึ่งจะต้องเริ่มทานยานี้ให้เร็วที่สุด
ให้รีบติดต่อแพทย์ผู้ทำการรักษาท่านหรือคลินิกโรคติดต่อ/ฉุกเฉินโดยทันที

การติดตามผู้สัมผัสเชื้อ

การหาบุคคลที่ติดเชื้อเอชไอวีเพื่อให้มารับการรักษาและไม่ให้แพร่เชื้อสู่ผู้อื่นเป็นเรื่องสำคัญมาก
ดังนั้นหากท่านมีเชื้อเอชไอวีท่านจึงจำเป็นต้องแจ้งว่าใครหรือบุคคลใดที่อาจแพร่เชื้อให้กับท่านหรือที่ได้รับเชื้อจากท่าน
ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์หรือมีการสัมผัสทางเพศแบบอื่นด้วยกัน

บุคคลที่ท่านใช้อุปกรณ์ฉีดยาพร้อมกันและในบางกรณีอาจเป็นสมาชิกในครอบครัว แพทย์ผู้ทำการรักษา

เจ้าหน้าที่สวัสดิการสังคมหรือพยาบาลประจำคลินิกจะดำเนินการติดตามผู้สัมผัสเชื้อ

ข้อมูลที่ท่านบอกต่อเจ้าหน้าที่ติดตามผู้สัมผัสเชื้อนั้นจะปกปิดเป็นความลับ(ข้อมูลอันเป็นความลับ)

บุคคลที่ท่านบอกนั้นจะไม่ทราบว่าเป็นใคร เพียงแต่แจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบว่าต้องมารับการตรวจ

เลือดจะควรได้รับการควบคุมดูแลเนื่องจากสามารถติดเชื้อได้

- บุคคลที่อาจสัมผัสเลือดของท่านในกรณีทำแผลหรือกรณีสลายกันนี้ควรสวมถุงมือ
- วัสดุปนเปื้อนเลือดควรห่อก่อนทิ้ง เสื้อผ้าให้ซักด้วยเครื่องซักผ้า
- หากมีใครโดนเลือดของท่านเข้า ตา จมูก หรือปาก ให้รีบล้างออกทันทีด้วยน้ำ
ท่านจะต้องแจ้งให้บุคคลนั้นทราบหากเป็นเลือดที่ติดเชื้อและให้เขา/เธอติดต่อคลินิกโรคติดต่อ/ฉุกเฉินที่อยู่ใกล้โดยเร็วที่สุด

ข้อปฏิบัติที่ท่านต้องปฏิบัติตามเพื่อไม่ให้แพร่เชื้อสู่ผู้อื่น

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ เอชไอวีจัดเป็นโรคอันตรายต่อประชาชน

ท่านมีหน้าที่ตามกฎหมายในการป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น

หากมีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อท่านจะต้องแจ้งต่อบุคคลอื่นทราบถึงโรคของท่าน

ต่อไปนี้เป็นข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อตามที่ระบุในกฎหมาย ข้อปฏิบัติส่วนใหญ่จะใช้บังคับกับทุกคนที่มีเชื้อเอชไอวี

ส่วนข้อปฏิบัติอื่นแล้วแต่กรณีของท่าน

และข้อปฏิบัติดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาซึ่งแพทย์ของท่านจะเป็นผู้กำหนดว่าข้อปฏิบัติต่อไปนี้ข้อใดบ้างที่ใช้บังคับกับท่าน

1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับการทำงานหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่อาจเกิดความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อ
2. ห้ามบริจาคเลือด อวัยวะ หรือเนื้อเยื่อเพื่อการปลูกถ่าย
3. หากท่านใช้หลอดฉีดยา /เข็ม/อุปกรณ์เข็มอื่น ๆ เพื่อใช้ทางการแพทย์ ห้ามให้ผู้อื่นใช้อุปกรณ์ดังกล่าวร่วมกับท่าน

2016-05-03

4. หากใช้หลอดฉีดยา/เข็มเพื่อฉีดยาเสพติดหรือสิ่งประเภทเดียวกันนั้น ห้ามไม่ให้ผู้อื่นใช้อุปกรณ์ดังกล่าวร่วมกับท่าน และห้ามไม่ให้ใช้ถ้วยผสมร่วมกัน อุปกรณ์ฉีดทั้งหมดจะต้องจัดเก็บหรือทิ้งในลักษณะที่ไม่เกิดความเสี่ยงในการแพร่เชื้อแก่ผู้อื่น
5. ท่านจะต้องแจ้งว่าเลือดของท่านติดเชื้อเมื่อท่านติดต่อขอรับบริการทันตกรรมหรือการรักษาพยาบาล ซึ่งบุคลากรอาจจะสัมผัสเลือดของท่าน เช่น การเก็บตัวอย่างหรือการผ่าตัด
6. หากท่านต้องการสัก เจาะหูหรือบริการอย่างอื่นที่ใช้เครื่องมือมีคมและทำให้เลือดออกได้ เช่น "การเจาะร่างกาย" ท่านจะต้องแจ้งก่อนจะเริ่มดำเนินการว่าท่านมี "เลือดติดเชื้อ"
7. ท่านต้องแจ้งคุณอนของท่านให้ทราบว่าท่านติดเชื้อเอชไอวีก่อนที่จะมีการสัมผัสทางเพศ ซึ่งหมายถึงมีความเสี่ยงที่อาจได้รับเชื้อเอชไอวี โดยจะเกิดความเสี่ยงดังกล่าวเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางปาก ทางช่องคลอดและทางทวารหนักทุกรูปแบบ
เนื่องจากถุงยางอนามัยอาจฉีกขาดได้ดังนั้นท่านต้องแจ้งว่าท่านติดเชื้อเอชไอวีถึงแม้ว่าวางแผนจะใช้ถุงยางอนามัยก็ตาม ท่านต้องใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยการสอดใส่ด้วยวิธีเพศชายทางช่องคลอด ทวารหนักหรือปาก กรณีการสัมผัสทางเพศอื่น ๆ ต้องใช้ถุงยางอนามัยสำหรับช่องคลอด/ถุงยางอนามัยสตรี
แม้ว่าท่านได้รับการรักษาจนได้ผลเป็นอย่างดีท่านก็ยังจำเป็นต้องใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางช่องคลอดและทวารหนัก
8. ห้ามไม่ให้ใช้ของใช้ส่วนตัว เช่น ใบบิดโกน หรือแปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น
9. ท่านจะต้องมาตามแพทย์นัดหากแพทย์ผู้รักษาเห็นว่าจำเป็น

หากท่านได้รับกฎข้อปฏิบัติที่ท่านคิดว่าไม่ถูกต้อง ท่านสามารถติดต่อแพทย์ควบคุมโรคติดต่อในเขตมณฑลที่ท่านอาศัยอยู่ได้